

**“UZBEKISTAN AIRWAYS” AJNING
KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASH BO‘YICHA
SIYOSATI**

1. KIRISH

1.1. “Uzbekistan Airways” AJ ishbilarmonlik obro‘cini mustahkamlash va korrupsiya xurujlaridan himoya qilish maqsadida korxonadan tomonidan biznes yuritishda qonunchilikka va yuqori axloqiy me‘yorlarga rioya qilish, sheriklar va “Uzbekistan Airways” AJ xodimlari o‘rtasida ishbilarmonlik munosabatlarida korrupsiyaviy huquqbuzarliklarning har qanday ko‘rinishini rad etish, amaldagi milliy va xorijiy korrupsiyaga qarshi qonunchilikka rioya qilish to‘g‘risida e‘lon qiladi.

1.2 “Uzbekistan Airways” AJning ushbu korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati (keyingi o‘rinlarda Siyosat deb yuritiladi) - bu aviakompaniya faoliyatidagi korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni aniqlash, ularni to‘xtatish va oldini olishga qaratilgan o‘zaro bog‘liq printsiplar, muolajalar va aniq chora-tadbirlar majmuini belgilab beruvchi aviakompaniyaning idoraviy me‘yoriy hujjatidir.

1.3. Aviakompaniyaning barcha xodimlari, lavozimlaridan qat’i nazar, o‘zlarining lavozim majburiyatlarini bajarishda ushbu Siyosatning talablari va tamoyillariga amal qilishlari kerak.

1.4. Siyosatning ajralmas qismlari quyidagilar hisoblanadi:

- “Uzbekistan Airways” AJ manfaatlari to‘qnashuvini bartaraf etish va tartibga solish tartibi;
- Korrupsiyaga qarshi kurash bo‘yicha xodimlar majburiyatlari va javobgarligini belgilaydigan mehnat shartnomasiga o‘zgartishlar;
 - “Uzbekistan Airways” AJ ichki mehnat tartibi qoidalari;
 - “Uzbekistan Airways” AJ xodimlarining axloq-odob qoidalari.

1.5. Siyosatning huquqiy asosi.

- O‘zbekiston Respublikasi Qomusi;
- O‘zbekiston Respublikasining 2017-yil 3-yanvardagi “Korrupsiyaga qarshi kurash to‘g‘risida” gi O‘zRQ-419-sonli Qonuni;
 - “Birlashgan Millatlar Tashkilotining Korrupsiyaga qarshi konvensiyasiga (Nyu-York, 2003-yil 31-oktyabr) qo‘shilish haqida” O‘zbekiston Respublikasining 2008-yil 7-iyuldagi O‘zRQ -158-sonli qonuni;
 - O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 2003-yil 30-avgustdagi 536-II-sonli “Birlashgan Millatlar Tashkilotining transmilliy uyushgan jinoyatchilikka qarshi konvensiyasini (Nyu-York, 2000-yil 15-noyabr) ratifikatsiya qilish to‘g‘risida” gi qarori;
 - O‘zbekiston Respublikasining 2014-yil 5-maydagi "Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqligi to‘g‘risida" gi O‘zRQ-369-sonli Qonuni;
 - O‘zbekiston Respublikasining 2014-yil 25-sentyabrdagi "Ijtimoiy sheriklik to‘g‘risida" gi O‘zRQ-376-sonli Qonuni;
 - O‘zbekiston Respublikasining 2018-yil 9-apreldagi O‘zRQ-472-sonli “Davlat xaridlari to‘g‘risida” gi qonuni;
 - O‘zbekiston Respublikasining 1996-yil 26-apreldagi 223-I-sonli “Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to‘g‘risida” gi qonuni;

- O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi;
- O‘zbekiston Respublikasining Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi;
- O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi;
- O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi;
- O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2019-yil 27-maydagi PF-5729-son Farmoni;
- “Uzbekistan Airways” AJ xodimlarining manfaatlari to‘qnashuvini aniqlash va tartibga solish to‘g‘risidagi nizom;
- “Uzbekistan Airways” AJning xo‘jalik aloqalarini ro‘yxatdan o‘tkazishda kontragentlarni tekshirish to‘g‘risida nizom.

1.6. Atamalar va ta’riflar.

Авиакомпания – “Uzbekistan Airways» aksiyadorlik jamiyati.

“Uzbekistan Airways” AJ – bu yuridik shaxs bo‘lib, uning kapitali belgilangan nominal qiymatiga ega bo‘lgan aksiyalardan iborat.

Pora olish - bu davlat organi, davlat ishtirokidagi tashkilot yoki fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organi mansabdor shaxsining o‘z xizmat mavqeidan foydalangan holda sodir etishi lozim va mumkin bo‘lgan muayyan harakatni pora berayotgan shaxsning manfaatlarini ko‘zlab bajarishi yoki bajarmasligi evaziga o‘zi yoki vositachi orqali qonunga xilof ekanligini bila turib, moddiy qimmatliklar olishi yohud mulkiy manfaatdor bo‘lishi (O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 210-moddasi).

Pora berish - bu davlat organi, davlat ishtirokidagi tashkilot yoki fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organi mansabdor shaxsiga mazkur mansabdor shaxsning o‘z xizmat mavqeidan foydalangan holda sodir etishi lozim yoki mumkin bo‘lgan muayyan harakatni pora bergan shaxsning manfaatlarini ko‘zlab bajarishi yoki bajarmasligi evaziga qonunga xilof ekanligini bila turib, bevosita yoki vositachi orqali moddiy qimmatliklar berish yoki uni mulkiy manfaatdor etish (O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 211-moddasi).

Hokimiyat yoki mansab vakolatlarini suiiste‘mol qilish - davlat organi, davlat ishtirokidagi tashkilot yoki fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organi mansabdor shaxsi tomonidan o‘zlarining rasmiy vakolatlaridan qasddan foydalanishi, fuqarolarning huquqlari yoki qonun bilan qo‘riqlanadigan manfaatlariga yoki davlat yoki jamoat manfaatlariga katta zarar etkazishi yoki katta zarar etkazishi (O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 205-moddasi).

Tijorat pora berish - bu nodavlat tijorat tashkilotining yoki boshqa nodavlat tashkilotining mansabdor shaxsiga mazkur mansabdor shaxsning o‘z vakolatlaridan foydalangan holda sodir etishi lozim yoki mumkin bo‘lgan muayyan harakatni uni pora evaziga o‘ziga og‘dirib olayotgan shaxs manfaatlarini ko‘zlab bajarishi yoki bajarmasligi evaziga qonunga xilof ekanligini bila turib, moddiy qimmatliklar berish yoki uni mulkiy manfaatdor etish (O‘zR Jinoyat kodeksining 192 9-moddasi).

Kontragent - har qanday yuridik yoki jismoniy shaxs (O'zbekiston Respublikasi yoki xorijiy), u bilan aviakompaniya shartnoma munosabatlari o'rnatgan yoki tuzmoqchi bo'lgan, mehnat munosabatlari bundan mustasno.

Maxfiy ma'lumotlar - O'zbekiston Respublikasi qonunlari va (yoki) aviakompaniyaning mahalliy me'yoriy hujjatlariga muvofiq kirish huquqlari cheklangan ma'lumotlar.

Manfaatlar to'qnashuvi - bu shaxsiy manfaat (to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita) shaxs tomonidan rasmiy yoki xizmat vazifalarini to'g'ri bajarishiga ta'sir qilishi yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan va shaxsiy manfaatlar bilan fuqarolarning, tashkilotlarning, jamiyatning yoki davlatning huquqlari va qonuniy manfaatlari o'rtasida qarama-qarshilik paydo bo'lishi yoki yuzaga kelishi mumkin bo'lgan holat.

Korrupsiya - shaxs tomonidan o'zining shaxsiy manfaatlari yoki boshqa shaxslarning manfaatlari yo'lida moddiy yoki nomoddiy manfaatlar olish maqsadida o'z lavozim yoki xizmat mavqeidan noqonuniy foydalanishi, shuningdek bunday imtiyozlarni noqonuniy ravishda ta'minlashi;

Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar - sodir etilgani uchun qonunda javobgarlik ko'zda tutilgan korrupsiya belgilari bo'lgan harakat;

Korrupsiya xavfi - bu korrupsiya namoyon bo'lish ehtimoli (ehtimoli) va ular keltirib chiqaradigan noxush oqibatlarining paydo bo'lishi.

Aviakompaniya xodimining shaxsiy qiziqishi - pul mablag'lari ko'rinishidagi qo'shimcha daromadlarni (aviakompaniyaning mahalliy qoidalarida belgilanganidan tashqari), boshqa daromadlarni, shu jumladan mulk huquqi, mulk xizmatlari, bajarilgan ish natijalari yoki xodim tomonidan har qanday imtiyozlarni (afzalliklarni) va (yoki)) uning yaqin qarindoshlari, ishchilari va (yoki) uning yaqin qarindoshlari mulkiy, korporativ yoki boshqa yaqin munosabatlarga ega bo'lgan fuqarolar yoki tashkilotlar.

Xizmat mavqeidan foydalangan holda sodir etilgan firibgarlik - aldash yoki ishonchni suiiste'mol qilish yo'li bilan o'zganing mulkini yoki o'zganing mulkiga bo'lgan huquqni qo'lg'a kiritish

Korrupsiyaga qarshi kurashning asosiy tamoyillari -

- qonuniylik;
- fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ustuvorligi;
- ochiqlik va shaffoflik;
- izchillik;
- davlat va fuqarolik jamiyati o'rtasidagi o'zaro munosabatlar;
- korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlarning ustuvorligi;
- javobgarlikning muqarrarligi.

Pora berish vositachiligi - bu pora olish yoki berish to'g'risida kelishuvga erishishga, shuningdek manfaatdor shaxslar nomidan pora to'g'ridan-to'g'ri o'tkazishga qaratilgan faoliyat.

Xodim - ish beruvchi bilan mehnat munosabatlariga kirgan jismoniy shaxs – “Uzbekistan Airways” AJ va aviakompaniyada har qanday lavozimni egallovchi, shuningdek ular bilan tuzilgan mehnat shartnomalari asosida o‘zlarining funktsional vazifalarini bajaradigan boshqa shaxslar.

Obro‘-e‘tibor xavfi - bu aviakompaniya va uning faoliyati, umuman ishchilar, kontragentlar va boshqa manfaatdor shaxslar o‘rtasida salbiy nuqtai nazarning shakllanishi tufayli yuzaga keladigan yo‘qotish xavfi.

Xavf - bu noxush hodisalarning aviakompaniya maqsadlariga ta’siri.

Xulq-atvor standartlari - bu ishchining ish vazifalarini bajarishda ham, qiyin axloqiy vaziyatlarda ham qanday harakat qilishini belgilaydigan qoidalar va / yoki me’yoriy hujjatlar.

2. UMUMIY QOIDALAR

2.1 Siyosatning maqsadi

2.1.1. Siyosatning maqsadi aviakompaniya faoliyatida korrupsiyaga qarshi kurashish va Aviakompaniya manfaatlarini korrupsion xarakterdagi xatarlardan himoya qilishni ta'minlash bo'yicha yagona kompleks chora-tadbirlarni joriy etishdan iborat.

2.2 Siyosatning vazifasi

2.2.1. Siyosat vazifalari quyidagilardan iborat:

- Aviakompaniya faoliyatida O'zbekiston Respublikasining korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi qonun hujjatlari va qo'llaniladigan xalqaro me'yorlar talablarini amalga oshirish;
- Xodimlarning, kontragentlarning va boshqa manfaatdor shaxslarning Aviakompaniya korrupsiyani har qanday shaklda va ko'rinishda rad etishi borasidagi pozitsiyasini aniq tushunishlarini shakllantirish;
- Aviakompaniya faoliyatida korrupsiya huquqbuzarliklarining oldini olish, bartaraf etish va profilaktika qilish;
- Aviakompaniya va ishchilarni korrupsion faoliyatga jalb qilish xavfini kamaytirish.

2.3. Siyosatning tamoyillari

2.3.1. Siyosat asoslanadigan printsiplar quyidagilardir:

- O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligiga va umum qabul qilingan normalarga muvofiqligi tamoyili;
- Har qanday shaklda va ko'rinishda korrupsiyani rad etish tamoyili. Aviakompaniya korrupsiyani har qanday shaklda va ko'rinishda qabul qilmasligini e'lon qiladi va ishchilar va boshqa shaxslarning aviakompaniya nomidan yoki uning manfaatlari uchun to'gridan-tog'ri yoki bilvosita, shaxsan yoki vositachilar orqali, shu jumladan, lekin cheklanmagan holda: pora taklif qilish, va'da berish, berish, sorash va olish (tijorat pora berish predmetiga), ma'muriy, byurokratik va boshqa rasmiylashtirishni har qanday shaklda, shu jumladan, har qanday shaxsga va har qanday shaxs yoki tashkilotdan, jumladan tijorat va notijorat tashkilotlar, hukumat va mahalliy hokimiyat organlari, davlat xizmatchilari, shuningdek xorijiy xizmatchilar, ozlari uchun foyda olish uchun, aviakompaniya yoki uchinchi tomon uchun pul mablaglari, boyliklar, xizmatlar yoki mulkiy va nomulkiy xarakterdagi boshqa manfaat shaklida korrupsion harakatlarda ishtirok etishga ta'qiq o'rnatadi;
- Boshqaruvning shaxsiy namunasi printsiplari. Aviakompaniya rahbariyati o'zining xatti-harakatlari bilan o'rnak ko'rsatib, barcha xodimlar va kontragentlarni korrupsiyaga qarshi siyosat bilan tanishtirishni amalga oshirgan holda, barcha darajadagi korrupsiyaning har qanday shakli va namoyon bo'lishiga nisbatan murosasiz munosabat madaniyatini shakllantirishda muhim o'rin tutadi;
- Korrupsiyaga qarshi kurashda xodimlarning jalb qilinish tamoyili. Aviakompaniya mazkur Siyosatning mazmunini xodimlarga yetkazish, uning asosiy talablarini o'rgatish va korrupsiya holatlari haqida xabar berish uchun axborot kanallarini ta'minlash orqali xodimlarning har qanday shakl va ko'rinishdagi korrupsiyani qabul qilmasliklarining shaxsiy pozitsiyasini shakllantirishni o'z vazifasi deb belgilaydi;

- Biznesni ochiq yuritish tamoyili. Aviakompaniya korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar to'g'risida xodimlar, kontragentlar va boshqa manfaatdor shaxslarni ochiqdan-ochiq xabardor qiladi. Xodimlar, kontragentlar va boshqa manfaatdor shaxslarning korrupsiyaga qarshi kurashish bilan bog'liq korrupsiya va/yoki axborotning yuzaga kelishi mumkin bo'lgan holatlarini e'lon qilish imkoniyatini ta'minlash maqsadida aviakompaniya tomonidan ishonch telefoni tashkil etilgan;

- Javobgarlik muqarrarligi printsiipi. Aviakompaniya xodimlari uchun lavozim vazifalarini bajarishi munosabati bilan korrupsion huquqbuzarliklar sodir etilgan taqdirda egallab turgan lavozimidan, ish stajidan va boshqa shartlardan qat'iy nazar, jazo muqarrarligi, hamda, Siyosatning amalga oshirilish uchun Aviakompaniya rahbarlarining shaxsiy javobgarligi. Agar xodimga nisbatan korrupsiyaning mumkin bo'lgan holatlari to'g'risidagi xabar tekshiruv davomida tasdiqlanmasa, unga nisbatan sanksiyalar qabul qilinishiga yo'l qo'yilmaydi. Shu bilan birga, tuhmat qilish yoki biror-bir imtiyoz olish maqsadida bila turib yolg'on xabar yuborilsa, bunday xabar muallifi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq javobgarlikka tortilishi mumkin;

- Javob choralari va sanksiyalarni rad etish printsiipi. Hech bir ishchi agar u korrupsiya faktini bildirgan bo'lsa yohud pora berishdan yoki pora olishdan, tijoriy pora berishdan yoki poraxo'rlikda vositachilik qilishdan bosh tortgan bo'lsa, jumladan, bunday rad etish natijasida Aviakompaniyada boy berilgan foyda paydo bo'lgan yoki tijorat va raqobatbardosh afzalliklarga ega bo'lmagan taqdirda rasmiy yoki norasmiy sanksiyalar (shu bilan birga ishdan bo'shatish, lavozimdan tushirilish, mukofotdan mahrum qilinish)ga uchramaydi;

- Korrupsiyaga qarshi kurashish tartib-taomillarining yetarliligi va samaradorligi tamoyili. Aviakompaniya korrupsion xatarlarni boshqarish bo'yicha eng kam xarajat bilan aniq natijaga erishishni ta'minlovchi chora-tadbirlarni ishlab chiqadi va amaliyotga tatbiq etadi;

- Kerakli ehtiyotkorlik printsiipi. Aviakompaniya korrupsion faoliyatga jalb qilinishi mumkin bo'lgan kontragentlar bilan biznes aloqalari xavfini kamaytirish uchun etarlicha harakat qilmoqda, "Uzbekistan Airways" AJning barcha kontragentlari va xodimlari tomonidan biznesni axloqiy yuritish va korrupsiyaning oldini olish uchun ushbu Siyosatning prinsiplari va talablariga rioya etilishini ma'qullaydi va rag'batlantiradi;

- Muntazam nazorat tamoyili. Aviakompaniya korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha amalga oshirilayotgan tartib-taomillarning monitoringini muntazam amalga oshiradi, ularga rioya etilishini nazorat qiladi, zarur hollarda ularni qayta ko'rib chiqadi va takomillashtiradi.

2.4. Siyosatning qo'llanish doirasi.

2.4.1. Ushbu Siyosatning amal qilishi egallab turgan lavozimidan qat'iy nazar, Aviakompaniyaning nomidan va/yoki ko'rsatmalari bo'yicha manfaatlari yo'lida faoliyat yurituvchi barcha Aviakompaniya xodimlariga nisbatan tatbiq etiladi.

2.4.2. Siyosatning ayrim qoidalari tegishli majburiyatlar ular bilan tuzilgan shartnomalarda belgilangan yoki qonun hujjatlarida bevosita nazarda tutilgan hollarda Aviakompaniya kontragentlariga nisbatan qo'llaniladi.

3. MAS'UL XODIMLAR VA BO'LINMALAR

3.1. Aviakompaniya Boshqaruvi raisi

3.1.1. Mazkur Siyosat tamoyillari va talablarini amalga oshirishga va uni takomillashtirishga qaratilgan Aviakompaniyaning lokal me'yoriy dalolatnomalarini tasdiqlaydi.

3.1.2. Korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish, ularni tatbiq etish va nazorat qilish uchun javobgar bo'lgan tarkibiy bo'linmalarni belgilaydi.

3.2 Aviakompaniya Moliya departamenti

3.2.1. Aviakompaniya bo'linmalariga xarajatlarni rejalashtirish va to'g'ri aks ettirish qismida Aviakompaniyaning mahalliy me'yoriy dalolatnomalari va O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunlari qoidalariga rioya qilgan holda maslahat berib qo'lab-quvvatlaydi.

3.2.2. Aviakompaniyaning mahalliy me'yoriy dalolatnomalari va O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunlari talablariga muvofiq moliyaviy hujjatlarni rasmiylashtirishni nazorat qilish va aniq hisobot olib borishni ta'minlaydi.

3.2.3. Kontragentlarni tekshirish jarayoni qoida va talablarini ishlab chiqishni tashkil etadi, aviakompaniyaning soliq xatarlarini kamaytirish uchun kerakli hujjatlar to'plamini va majburiy nazorat tartibini belgilaydi.

3.3. Aviakompaniyaning Xodimlar bilan ishlash boshqarmasi

3.3.1. Yangi qabul qilingan xodimlarni Aviakompaniyaning korrupsiyaga qarshi mahalliy me'yoriy hujjatlari bilan tanishtirishni tashkil qiladi.

3.4. Aviakompaniyaning Yuridik boshqarmasi

3.4.1. Amaldagi korrupsiyaga qarshi qonunchilikni va mavjud o'zgarishlarni kuzatib boradi.

3.4.2. Korrupsiyaga qarshi kurashish doirasida Aviakompaniya Xavfsizlik va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limiga huquqiy yordam ko'rsatadi.

3.4.3. Korrupsiyaga qarshi choralarni amalga oshirishda vakolatli organlarning vakolatli vakillari vakolatlari doirasida yordam beradi.

3.5. Aviakompaniya xavfsizlik va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi

3.5.1. Aviakompaniya faoliyatida korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning oldini olishga qaratilgan tadbirlarni, shu jumladan: manfaatlar to'qnashuvini aniqlash va bostirish, pudratchilarni, aviakompaniya nomidan tuzilgan shartnomalarni tekshirish, shuningdek, ushbu Siyosat tamoyillarga muvofiq tovarlar (ishlar, xizmatlar) sotib olish bo'yicha chora-tadbirlarni

tashkil etadi va olib boradi, ishonch telefoniga va to'g'ridan-to'g'ri aviakompaniya xodimlaridan olingan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabarlarni qabul qilish va tahlil qilish.

3.5.2. Xodimlarga nisbatan O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi yo'l qo'yadigan doirada ushbu Siyosat tamoyillari va talablari buzilganligi to'g'risidagi asosli shubha yoki aniqlangan fakt bo'yicha rasmiy tekshiruvlarni (tergovlarni) tashkil qiladi va o'tkazadi;

3.5.3. Korrupsiyaga qarshi kurashish doirasida aviakompaniya bo'linmalariga yordam beradi.

3.5.4. Korrupsiyaga qarshi choralarni amalga oshirishda vakolatli organlarning vakolatli vakillari vakolatlari doirasida yordam beradi.

3.5.5. Ushbu Siyosatni takomillashtirish bo'yicha mas'ul bo'limlarning takliflarini to'playdi va tahlil qiladi.

3.5.6. Aviakompaniyaning korrupsiyaga qarshi mahalliy me'yoriy dalolatnomalari loyihalarini ishlab chiqadi.

3.6. Aviakompaniyaning ichki audit xizmati

3.6.1. Auditorlik tekshiruvlarini o'tkazishda u korrupsiyaga oid huquqbuzarlik belgilarini, shuningdek ushbu Siyosat tamoyillari va talablarini buzish belgilari va faktlarini aniqlaydi.

3.6.2. Agar kerak bo'lsa, u xavfsizlik va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi bilan birgalikda rasmiy tekshiruvlarda qatnashadi.

3.6.3. Xavfsizlik va korrupsiyaga qarshi kurash boshqarmasi va vakolatli organlarga korrupsiyaga qarshi choralarni amalga oshirishda yordam beradi.

4. KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASH BO‘YICHA CHORA-TADBIRLAR

4.1. Xodimlarning xulq-atvor standartlarini tatbiq qilish

4.1.1. Xodimlarning xulq-atvori korrupsiyaga qarshi standartlarini joriy etish maqsadida aviakompaniyada ishbilarmonlik munosabatlari odobiga ta’sir ko’rsatadigan va xodimlarning axloqiy, vijdonan xatti-harakatlarini shakllantirishga qaratilgan “Uzbekistan Airways” AJ xodimlarining axloqiy odob-axloq qoidalari”ni ishlab chiqildi va tasdiqlandi.

4.2. Manfaatlar to‘qnashuviga yo‘l qo‘ymaslik

4.2.1. Aviakompaniya manfaatlar to‘qnashuviga yo‘l qo‘ymaslikka qaratilgan tadbirlarni amalga oshiradi.

4.2.2. Manfaatlar to‘qnashuvini aniqlash va hal qilish usullari “Uzbekistan Airways” AJ manfaatlar to‘qnashuvini bartaraf etish va hal qilish tartibi talablari bilan tartibga solinadi.

4.2.3. Aviakompaniya xodimlar uchun hech qanday kamsitishlarsiz teng huquqlar va imkoniyatlarni ta’minlaydi, shu jumladan qarindoshlarining boshqasiga bo‘ysunishini yoki vazifalarni belgilashga ta’sir qilish qobiliyatini ta’minlaydigan lavozimlarda qarindoshlarning ish bilan ta’minlanishidan kelib chiqadigan afzalliklari yoki kamchiliklari yo‘qligini nazorat qiladi va ularni amalga oshirish samaradorligini baholaydi.

4.3. Korrupsiya xavfini aniqlash va tahlil qilish

4.3.1. Aviakompaniya korrupsiya va firibgarlik bilan bog‘liq xatarlarni qabul qilinishi mumkin emas deb hisoblaydi va yuzaga kelish ehtimoli va ularning ta’sir darajasidan qat’i nazar, ushbu xatarlarni boshqarish zarurligini tan oladi. Korrupsiya xavfini minimallashtirish uchun Aviakompaniya tegishli muolajalarni ishlab chiqadi va amalga oshiradi hamda ularning bajarilishini nazorat qiladi.

4.3.2. Korrupsiyaga qarshi kurashish muolajalari - bu nazorat muhitini shakllantirish va uning holatini monitoring qilish bilan bog‘liq tadbirlar majmui; korrupsiyaga qarshi ichki nazoratni, shuningdek, turli xil nazorat bo‘linmalari va rahbariyat o‘rtasida samarali aloqa va axborot almashinuv tizimini joriy etish.

4.3.3. Korrupsiyaga qarshi muolajalarni amalga oshirish bo‘yicha chora-tadbirlar bir necha bosqichda amalga oshiriladi:

Birinchi bosqichda korrupsiya xavfining ortishi belgilari bo‘lgan biznes jarayonlarini aniqlash amalga oshiriladi.

Keyinchalik aniqlangan biznes-jarayonlarda korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir bo‘lishi ehtimoli katta bo‘lgan “tanqidiy nuqtalar” aniqlanadi va korrupsiya ehtimoli to‘g‘risida “signal beruvchi” indikatorlar aniqlanadi.

Korruptsiya to'lovlarining mumkin bo'lgan shakllari tahlil qilindi. O'tkazilgan tahlil asosida "korruptsiya xavfi xaritasi" – "tanqidiy fikrlar" va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan korruptsiya huquqbuzarliklarining qisqacha tavsifi tuziladi.

Korruptsiyaning yuqori xavfi bilan bog'liq lavozimlarning ro'yxati belgilanadi va korruptsiyaviy huquqbuzarlik sodir etilishi mumkin bo'lishi uchun mansabdor shaxslarning ishtiroki zarur. Yuqori korruptsiya xavfi bo'lgan lavozimlarni egallab turgan va to'ldirayotgan xodimlarga korruptsiyaga qarshi maxsus protseduralar va qo'shimcha talablar belgilanishi mumkin.

Yakuniy bosqichda "korruptsiya xavfi xaritasida" tavsiflangan har bir "muhim nuqta" uchun korruptsiya xavfini kamaytirish uchun aviakompaniya jarayonlarida tegishli protseduralar ishlab chiqiladi va amalga oshiriladi.

4.3.4. Yiliga kamida bir marta korruptsiyaning oldini olish bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlarni baholash o'tkaziladi, baholash natijalari bo'yicha hisobot materiallari tuziladi va korruptsiya xavfi yuqori bo'lgan biznes-jarayonlar va lavozimlarning ro'yxatlariga o'zgartirishlar kiritish bo'yicha takliflar kiritiladi. Zarur bo'lganda, korruptsiya xavfini minimallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar ishlab chiqiladi va amalga oshiriladi.

4.4. Kontragentlar bilan lozim darajadagi o'zaro aloqa

4.4.1. Kontragentlar bilan o'zaro aloqada bo'lganida, aviakompaniya doimiy ravishda sinchkovlik printsiptini qo'llaydi va kontragentlarni tekshiradi, shu jumladan, o'zlarining korruptsiyaga qarshi protseduralari yoki siyosatiga ega ekanliklarini, ushbu Siyosatga rioya qilishlarini va shartnomalarga korruptsiyaga qarshi kurashish haqida moddalarni kiritishni (A ilovaga qarang), shuningdek biznesni odob bilan olib borish va korruptsiyaga qarshi kurashishda o'zaro yordam berish.

4.5. Ishonchli hisobot olib borish

4.5.1. Aviakompaniyaning barcha moliyaviy-xo'jalik operatsiyalari va kelishuvlari o'z vaqtida, aniq, to'g'ri va yetarli darajada detallashtirish bilan dastlabki hisob hujjatlarida rasmiylashtiriladi, buxgalterlik, boshqaruv va boshqa hisobda aks etadi va tekshirish uchun oson.

4.5.2. Xodimlar tomonidan buxgalteriya hisobi, soliq va boshqaruv hisobi va hisobot ma'lumotlarini qasddan buzish va / yoki soxtalashtirish qat'iy man etiladi va Tashkilotda belgilangan tartibda tekshiruvdan o'tkaziladi.

4.6. Nazorat va audit

4.6.1. Aviakompaniyaning ichki nazorat tizimi "Uzbekistan Airways" AJ faoliyatidagi korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarning oldini olish va aniqlashga yordam beradi. Ichki nazorat tizimi, shu jumladan, korruptsiyaga qarshi huquqbuzarliklarga qarshi kurashish sohasidagi samaradorligini baholash uchun Aviakompaniyada yashirin iqtisodiyot va korruptsiyaga qarshi kurashish bo'limi mavjud.

4.6.2. Ichki nazorat tizimi aviakompaniya moliyaviy hisobotlarining ishonchliligi va to'g'riligini ta'minlaydi va aviakompaniya faoliyati "O'zbekiston Respublikasining me'yoriy-huquqiy hujjatlari va aviakompaniyaning mahalliy me'yoriy hujjatlar talablariga muvofiqligini ta'minlaydi. Shu maqsadda ichki nazorat tizimi korrupsiyaga qarshi siyosat talablariga muvofiqligini ta'minlash bo'yicha protseduralarning bajarilishini ta'minlaydi, shu jumladan:

- korrupsiyaning oldini olish bo'yicha tadbirlarni amalga oshirish;
- tashkilotning iqtisodiy faoliyatini hujjatlashtirish operatsiyalarini nazorat qilish;
- korrupsiya xavfi sohalarida amalga oshiriladigan operatsiyalarning iqtisodiy asoslanganligini tekshirish.

4.6.3. Yashirin iqtisodiyot va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi vaqti-vaqti bilan korrupsiyadan himoya qilish masalalarini kiritadigan tekshiruvlar o'tkazadi.

4.7. "Ishonch telefoni"

4.7.1. Aviakompaniya xodimlar, kontragentlar va boshqa shaxslarning korrupsiya faktlari to'g'risida real vaqtda aloqa kanalidan (telefon 78-1404661, elektron pochta antikorrup@uzairways.com, shaxsiy qabul va boshqalar) foydalangan holda shikoyatlarini qabul qiladi va ularni ko'rib chiqadi.

4.7.2. Aloqa kanalining mavjudligi to'g'risidagi ma'lumotlar xodimlar ish joyida, xodimlar aviakompaniyaning mahalliy me'yoriy hujjatlari bilan tanishganda va / yoki boshqa tegishli shaklda yetkaziladi va shuningdek, aviakompaniyaning rasmiy veb-saytida e'lon qilinadi.

4.7.3. Korrupsiyaning taxmin qilingan yoki amalga oshirilganligi to'g'risida ma'lumot bergan shaxslar to'g'risidagi ma'lumotlar maxfiy ma'lumotlar hisoblanadi.

4.8. Sovg'alar berish va qabul qilish bo'yicha cheklovlar va vakillik xarajatlari.

Xodimlar uchinchi shaxslarga berishi mumkin bo'lgan yoki uchinchi shaxslardan olishi mumkin bo'lgan sovg'alar va vakillik xarajatlari, shu jumladan ishbilarmonlik uchun xarajatlar quyidagi cheklovlar majmuiga muvofiq bo'lishi kerak:

- aviakompaniya faoliyatining qonuniy maqsadlari (masalan, taqdimot bilan, muvaffaqiyatli kelishuvlar bilan), Yangi yil, Xalqaro xotin-qizlar kuni, unutilmas sanalar va yubileylar kabi umumiy qabul qilingan bayramlar bilan bevosita bog'liq bo'lishi;
- oqilona, mutanosib bo'lish, hashamat buyumi bo'lmaslik va aviakompaniya hamda xodimlar obro'-e'tiboriga xavf tug'dirmaslik;
- xizmat, harakatlar, harakatsizlik, kelishuv, homiylik, huquqlar berish, bitim, kelishuv bo'yicha muayyan qaror qabul qilish uchun yashirin mukofotni yoki boshqa noqonuniy va axloqqa zid maqsadda qabul qiluvchiga ta'sir o'tkazishga urinishni anglatmaydi;
- qonunchilikka qo'llanadigan ushbu Siyosaning, aviakompaniyaning boshqa mahalliy me'yoriy hujjatlari prinsiplari va talablariga zid bo'lmasligi.

4.9. Korrupsiyaga qarshi kurashish bilan shug'ullanadigan vakolatli organlar bilan o'zaro hamkorlik

4.9.1. Aviakompaniya va uning xodimlari huquqni muhofaza qilish idoralari tomonidan korrupsiya faktlarini aniqlash va tekshirishda, huquqni muhofaza qilish idoralarining vakolatli vakillariga korrupsiyaga oid jinoyatlarni to'xtatish yoki tergov qilish choralari, shu jumladan tezkor qidiruv tadbirlarini o'tkazishda ko'maklashish orqali huquqni muhofaza qilish idoralari bilan hamkorlikda ko'mak ko'rsatadilar.

4.9.2. Aviakompaniya davlat xizmatchilari tomonidan pora talab qilish faktlari to'g'risida tegishli huquqni muhofaza qilish organiga zudlik bilan xabar beradi.

4.10. Siyosiy tadbirlarda qatnashishdan bosh tortish

4.10.1. Aviakompaniya siyosiy faoliyatda bevosita yoki bilvosita ishtirok etmaydi, tijorat faoliyatida raqobatbardosh ustunliklarga erishish uchun siyosiy partiyalar, tashkilotlar va jam'armalarni moliyalashtirmaydi.

4.10.2. Xodimlar, jismoniy shaxslar sifatida, bo'sh vaqtlarida o'z xohishiga ko'ra siyosiy faoliyatda ishtirok etish huquqiga ega, agar bunday ishtirok Aviakompaniya manfaatlariga zarar yetkazmasa va manfaatlar to'qnashuvini keltirib chiqarmasa.

5. SIYOSATGA RIOYA QILISH BO'YICHA MAJBURIYAT

5.1. Aviakompaniya xodimlari, lavozimlaridan qat'i nazar, ushbu Siyosatning tamoyillari va talablariga rioya qilishlari shart, shuningdek ularga bo'ysunadigan xodimlarning ushbu tamoyillar va talablarni buzadigan harakatlari (harakatsizligi) uchun javobgardirlar. Xodimlarning korrupsiyaga qarshi vazifasi va javobgarligi, shuningdek, xodim va ish beruvchi o'rtasida imzolangan mehnat shartnomasiga qo'shimchada bayon qilinadi.

5.2. Ushbu Siyosat talablarini buzganlikda aybdor bo'lgan shaxslar O'zbekiston Respublikasi qonunlarida, Aviakompaniyaning mahalliy qoidalarida nazarda tutilgan tartibda va asoslarda javobgarlikka tortilishi mumkin.

5.3. Aviakompaniya har bir asosli shubha yoki aniqlangan korrupsiya faktlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida ruxsat etilgan doirada rasmiy tekshiruvlar (tekshirishlar) o'tkazishga haqlidir.